

La integració cívico-política

Antoni Santos

Voldria manifestar que totes les opinions que tot seguit exposaré, ho són a títol personal i en cap cas comprometen a l'AAVV a la que pertanyo.

La primera pregunta que caldria posar-nos als nouvinguts és per què marxem de Barcelona i venim a viure a Sant Cugat. Les respostes poden ser moltes i contradictòries però hi ha gairebé sempre un motiu comú: estem cansats dels problemes que comporta la gran ciutat i preferim anar a viure a un lloc més tranquil, buscant una millor qualitat de vida. Aquest fet, aparentment natural, provoca les respostes més inaudites entre els amics. La més normal és que et diguin que te'n vas de la ciutat i que ells prefereixen quedar-s'hi, perquè són molt urbans. Com si venir aquí fos anar-se'n al camp.

El que és indiscutible és que després de prendre l'heroica decisió de passar les muntanyes, tots els emigrants arribem amb la profunda convicció que hem pres la millor decisió, i donada la importància de la mateixa, sota cap concepte podríem acceptar ni la més petita ombra d'error en la nostra opció. Venim disposats i obligats a defensar que la vida a Sant Cugat és meravellosa i plenament complaent.

El fet que descobreixis que 20 000 persones d'aquí treballem a Barcelona, i que ens cal desplaçar-nos-hi cada dia, reforça la idea que això és un fet natural, plenament justificat per les innombrables avantatges que la nostra opció ha comportat a la nostra família.

Els primers contactes amb la ciutat, deixant de costat la persona que ens va vendre el pis, són absolutament agradables. El ritme de la vida al carrer és relaxat, el nivell de soroll és acceptable, i redescobrim el plaer d'anar a peu als llocs ja que les distàncies, si vius al casc o a les seves rodalies, són curtes. Descobreixes que el contacte amb espais verds, generosos i acurats, et proporciona sensacions gairebé oblidades, i et permet una proximitat amb la natura que només coneixies en les fugides de cap de setmana.

La integració fonamentalment neix i es materialitza gràcies als fills. Els qui hem pres la decisió de portar-los a escoles d'aquí ben aviat ens trobem que coneixem un cert nombre de pares, bona part també recentment arribats, amb els que és fàcil trobar-te pels carrers i compartir l'alegria de no sentir-se sol com un mussol en terra estranya. Diria que les ganes de tots per a demostrar-nos a nosaltres mateixos que l'hem encertat, ens fa ser més sociables.

Passat aquest primer període d'enlluernament, la mirada més crítica, la lectura de la premsa local, la participació en determinats esdeveniments ciutadans fa que aquella visió esdevingui més realista. Descobreixes profundes arrels amarades de sentiments específics dels que tu et sents com a violador ja que de cap manera t'hi identifiqués. Recordo la primera i única vegada que vàrem anar a veure el Paga-li Joan. Al marge de la calor i la polseguera, la música reiterativa i monòtona no excitava els meus desigs d'identificació amb el que presenten com a bateig obligatori de santcugatisme. Tot plegat era un espectacle que vivíem des de fora, com a espectadors.

Tampoc va afavorir la meua identificació el fet de no trobar cap activitat, festival o fet equivalent que situés Sant Cugat al mapa, de la mateixa manera que hi són Tàrrrega, Vic, Berga o fins i tot Torruella del Montgrí. El mateix monestir és un perfecte desconegut a l'altre costat del Tibidabo. L'única senya d'identitat coneguda és l'enorme operació de *marketing* endegada a partir de la seva oferta immobiliària.

Tot i amb això, com que les ganes hi eren, junt amb altres veïns del barri vàrem constituir una Associació de Veïns. Jo visc al Parc Central i malgrat les limitacions de l'entitat, ha estat l'únic estament que ha realitzat en 3 anys alguna activitat en aquesta zona, descomptant un concert de música jove per les festes de Sant Pere. No es pot dir que la presència de l'Ajuntament en aquest barri nou, que acull prop de 1000 famílies, hagi estat excessiva.

Com a Associació el tracte que hem rebut de l'Ajuntament ha estat molt correcte, el mateix que nosaltres li hem donat, amb resultats diferents. Les úniques demandes que hem presentat responen a l'exigència que tot allò que es va fer estigui correctament mantingut i conservat. També volem posar de manifest que els nostres carrers, per les seves característiques d'amplada, esdevenen circuits per cotxes i motos, amb l'alt risc d'accidents que això comporta. Sembla que ja estem a punt de solucionar-ho, però ha costat any i mig de parlar amb tothom abans de posar-hi fil a l'agulla. Es pot arribar a la conclusió que el que pot passar és que aquí manca una tradició de participació i de diàleg real que permetin establir ponts estables entre l'administració i els administrats. En un moment donat, hem arribat a tenir a l'associació la impressió que, en una paraula, no fèiem falta.

Estem molt contents amb l'escola de la nostra filla. Va a Pins del Vallés i ha estat una sort per a ella i per nosaltres. Les seves instal·lacions són senzilles, però generoses, i el personal, molt humà. Aquesta mateixa qualitat humana la trobes en moltes altres instal·lacions municipals però, en canvi, la qualitat d'aquests serveis no té res a veure amb el nivell de ciutat on vivim. Les instal·lacions esportives de la Rambla de Celler no es corresponen en res al que haurien de ser, com no sigui que, senzillament, serveixin per magnificar els clubs esportius privats. La mateixa casa de cultura és un espai esquerp en el que es fa difícil imaginar que allí s'hi desenvolupi la major part de l'activitat cultural pública. Sóc dels que creiem que la dimensió humana d'una ciutat es manifesta en la forma en què es tracten i conformen els seus espais públics i comuns. En això sí que es pot afirmar rotundament que Barcelona ha posat molta més cura en el disseny i manteniment de la infraestructura més propera al ciutadà, com són els serveis públics en general.

Un altre aspecte remarcable és l'aparent viure d'esquena a Collserola. Aquest gran parc urbà, verge en la seva major part, sembla que no formi part de la vida de la nostra ciutat, més que quan s'ha de resoldre el binomi conservació-utilització per a habitatges. Llavors sí que se senten a flor de pell el que suposo que són els sentiments profunds de molts sancugatencs, però, apart d'això, no sembla que estigui present en la nostra vida quotidiana.

El que resulta incompreensible per als nous és aquesta constant referència a Barcelona com si fos el monstre que ens vol devorar i davant del que hem de defensar la nostra identitat amenaçada. Jo, que en vinc, crec que això és un error tan gran que no pot ser neutral la seva utilització. Sense Barcelona no hauria estat possible el desenvolupament de ciutat que s'ha produït a Sant Cugat, i, al contrari, poques ciutats tenen el privilegi d'estar situades tan prop de la capital, amb la possibilitat de gaudir dels seus serveis, i alhora tenir la protecció d'un parc urbà de la magnitud de Collserola. Si el problema és la por que la gent hi vagi a comprar, a espectacles culturals o esportius, no cal dir-ne a això pèrdua d'identitat ni manca d'identificació. Simplement és la manifestació més clara que, en el territori que ocupem, hi ha àrees especialitzades, i que nosaltres hem triat per a viure, precisament, la que ho està en l'aspecte residencial, en detriment d'altres opcions com són la indústria productiva, la indústria del lleure i la cultura, etc. Fins i tot quan es valora com a èxit del Centre Cultural el fet que gent de Barcelona el coneixi i vingui als espectacles, s'està reproduint aquella absurda rivalitat. El major èxit del Centre Cultural, fora que tingués obertes les portes cada nit, que els seus preus fossin més assequibles, que els espectacles tinguessin molta més assistència i que estigués més a prop del ciutadà mig i no de l'elit cultural i econòmica. La resta són focs d'artifici que no porten enlloc.

El que sí que pot passar, és que si seguim construint ciutat tot volent-hi incorporar elements de centralitat o capitalitat, encara se'ns distingeixi menys de la Barcelona de la que volem diferenciar-nos. Mirem com un simple servei, l'aeroport del Prat, ha pogut crear el grau de confusió sobre l'existència d'aquell ajuntament en benefici de la ciutat comtal. L'estació de l'AVE, si l'entendem com a l'estació principal de viatgers de l'entorn de Barcelona, en lloc de situar-nos al mapa ens pot convertir en una terminal del metro d'aquella ciutat.

En l'aspecte polític sorprèn la no coordinació del nostre municipi amb els altres municipis propers. Suposo que amb l'excusa de no participar en organismes en els que el pes de la ciutat de Barcelona sigui determinant, el que reflexa és la reacció política a ser l'únic ajuntament significatiu governat per CiU en tota l'àrea metropolitana, amb les dificultats de diàleg i convivència que això deu representar. El problema pot aparèixer quan l'absència en determinats àmbits, pugui perjudicar la capacitat de defensar els interessos propis de la nostra ciutat. L'únic projecte polític important a reconèixer ha estat la impulsió del desenvolupisme més descarnat. El que sigui un punt estratègic de comunicacions, nou paral·lelisme amb El Prat, hauria de generar, com allí, un profund moviment de defensa del nostre concepte de territori, participant i liderant a nivell comarcal els moviments capaços de racionalitzar el disseny de les noves infraestructures, ja que si, malgrat el que es digui, les grans opcions d'infraestructures sobrepassen en molt el nostre nivell de decisió, l'aprofitament al màxim del seu ús i la disminució dels seus efectes negatius, hauria d'ésser la tasca prioritària nostra a nivell territorial.

S'acusa als nouvinguts de voler ser els darrers que arriben. Crec que això té dos maneres diferents d'interpretar-se. En primer lloc, hi ha l'egoista de "tanquem la porta del paradís per no haver de compartir-lo", però, per altre, constatar que aquest creixement actual, pot arribar a reproduir els mateixos problemes i contradiccions de la ciutat d'on venim. Aquesta visió futurista, que presenta com un continu a Rubí, Cerdanyola i Sant Cugat, sense espais forestals intermitjos que delimitin cada municipi, en res pot afavorir la nostra especificitat ni pot garantir el manteniment de les condicions que han justificat la nostra vinguda. La nostra ciutat, la que hem triat per a viure, té una eina fonamental d'integració: la satisfacció per part dels nouvinguts. Si aconseguim que la qualitat residencial i humana no es degradi, tots estarem satisfets de viure-hi, i transmetent aquest sentiment, reforçarem la nostra especificitat basada tant en la qualitat de la vida quotidiana com en la mediambiental. Lluitant contra els sorolls, l'incivisme, resolent la contradicció vianant-cotxe, ampliant la nostra oferta cultural, afavorint el transport públic interior, millorant i augmentant els equipaments escolars, esportius, cívics, de la tercera edat, etc. és com podem ajudar a integrar tothom en un projecte comú que anomenem Sant Cugat.

Moltes gràcies.

Antoni Santos és membre de la Junta de l'Associació de Veïns del Parc Central